

יזקהיו עיניך רואות את מוריד
ישעיהו ל"ט

הדגמה

יעל שער מדריכה, רכזת לחינוך לשוני ומחנכת
בית ספר "אביר יעקב", יבנה

אפשרויות לדרכי הוראה בדרך "עופרים"

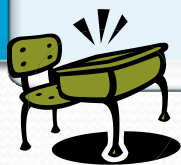
חונכות

משימות
מתוקשבות

הצעות ללמידה בכתה
גבוהה ובכיתה נמוכה

מעורבות תלמידים בתכנון
הלמידה המתוקשבת

טקסט ברמות
שונות

עקרונות דרך
"עופרים"

שיחת חימום

המטרה

ליצור סקרנות ועניין בקרב המשתתפים לקראת המפגש הלימודי בדרך
חוייתית (סיפור, מוצג, הדגמה, **סרטון**, שיר מצגת וכדו')

הרב שאול ישראלי ז"ל כונה ע"י הרב
אליעזר מלמד "**רב ארץ ישראל**".
במהלך "שיחת החימום", נציג את שם
הרב ואת כינוי, כשהשאלה מדוע כונה כך
הרב ישראלי תלווה את תהליך הלמידה

סרטון – תלמידים בעקבות רבנים

<https://www.youtube.com/watch?v=u81oKAUsWC4>

שיחת חימום

רב ארץ ישראלי

התייחסות לתואר "רב"

שיחה וכתובת מושגים והסברים על הלוח.

מהו תואר? - שמות תואר

דוגמאות לתואר מקצועי: דוקטור, מורה, מוזיקאי, גנן ועוד

התואר "רב" ותפקידו כמורה הלכה. לבקש דוגמאות

מחיי הילדים ומשפחותיהם שנזקקו לפסק הלכה.

צירופים לתואר רב – רב בי"ס, רב עיר, רב הכותל, רב ראשי,

שיחת חימום

רב ארץ ישראלי

התייחסות למושג "ארץ ישראלי"

- ייחודי לארץ ישראל
לדוגמא – שיר ארץ ישראלי, נוף ארץ ישראלי, פיתוח ארץ ישראלי,
צבי ארץ ישראלי, ניחוח ארץ ישראלי,, חקלאות ארץ ישראלית
שיר ארץ ישראלי ועוד.

שיחת חימום

רב ארץ ישראלי

משמעות הצרוף "רב ארץ ישראלי"

-רב אוהב ארץ ישראל.

פוסק הלכות השייכות לארץ ישראל
(בימינו – עורלה, תרומות ומעשרות, שמיטה)

לומדים על הרב ישראל

מקורות מידע על הרב ניתן למצוא בספרים וחוברות שנשלחו לביה"ס ובמקורות מידע באינטרנט. המורה יבחר טקסטים לקריאה, הקראה, או סיפור בע"פ עפ"י רמת הכיתה, המשקפים את דמותו של הרב ישראל וגדולתו כרב הבקיא בהלכות ובעיקר במצוות התלויות בארץ. רבנים גדולים כרב קוק לא פסקו הלכה בנושא הקשור למצוות התלויות בארץ מבלי לשמוע את דעתו.

לומדים על הרב ישראלי

התיעצות – דרכי למידה ותוצרים

- ❖ כיצד לומדים על דמות?
- ❖ מה מקורות המידע העומדים לרשותנו ?
- ❖ המורה תספר כיצד היא למדה על דמותו של הרב ישראלי
- ❖ מה ההבדל בין סיפורים שאנחנו קוראים בחיי היום-יום לבין סיפור זיכרונות?

ביחידה זו נקרא קטעים מתמונות חייו וננסה
להבין מדוע מתאים שאול ישראלי הכינוי
"רב ארץ ישראלי".

עזיבה

הימים ימי המשטר הקומוניסטי ברוסיה, הנחוש למחוק כל שריד של יהדות מן הארץ אסור ללמוד או ללמד תורה, ומי שנתפס אחת דתו להישלח לסיביר ולקפוא שם למוות שאול מגיע למוסקבה, עיר הבירה במטרה להשיג אישור הגירה – המפתח לחירות. עמידה בקור בתורים ארוכים לקבלת אישור הגירה, רק כדי לשמוע שוב ושוב את התשובה "לא". משסורב פעמיים ושלוש, גמלה בליבו ההחלטה: לא עוד! לא ניתן להישאר במחנק הרוסי כשהנשמה שואפת ללמוד תורה. עליו לצאת משם ויהי מה. עלטה. סופת שלג מיללת בישימון הקפוא שעל הנהר פרות על גבול רוסיה-פולין. קור חודר עצמות. אין נפש חיה.

לפתע, שלוש דמויות לבנות מגיחות, מתקדמות הן אט-אט אל עבר הנהר הקפוא. רק עיניהן הבווערות בהחלטיות ובאמונה נראות מבעד לחריצים בסדינים הלבנים העוטפים אותם מכף רגל ועד ראש. בידיה של אחת הדמויות חבילה אותה היא נושאת בזהירות, עטופה היא היטב, ספר תורה בה.

מי הם האנשים הללו המסכנים את חייהם בהברחת גבול בלתי חוקית זו? מדוע ישמחו הם כשיתפסו על ידי משטרת הגבולות הפולנית ויושלכו אל הכלא?

עזיבה

מספר שבועות קודם לכן, בתחילת שנת תרצ"ג (1933), נשמעת דפיקה חריש בדלתו של הרב קלעמעס, רבה של מוסקבה. בפתח עומדים שלושה בחורים. ארשת פניהם מעידה כי בפיהם שאלה הרת גורל. מבקשים הם שהרב יפסוק להם הלכה בדיני נפשות: האם מותר להם לסכן את חיי הגוף למען חיי הנשמה? האם מותר להם לברוח מרוסיה בנגוד לחוק, אף שאם יתפסו אחת דינם לכיתת היורים?

מצחו של הרב חרוש קמטים, חיים ומוות עומדים על כף המאזניים. "גורל הגר"א" (פתיחתו של ספר תנ"ך בדרך העוברת בסוד מדור לדור למציאת רמז בפסוקים) הוא לוחש ונועל את דלת חדרו. מקדש הוא עצמו, ובחיל ורעדה עורך את הגורל. "פנו וסעו לכם ובואו הר האמורי... ארץ הכנעני והלבנון עד הנהר הגדול נהר פרת" זוהרות המילים השחורות מתוך הספר. התרגשות עצומה אוחזת בנוכחים – הכוון ברור, ואף הדרך רמוזה – הנהר פרת הוא החוצץ בין רוסיה לפולין, השער אל החירות ואל התורה. בכ"ג שבט תרצ"ג נטלו הבחורים את נפשם בכפם וחצו את הנהר הקפוא עד לגדתו הפולנית.

מֵאֶרֶץ הַקּוֹר לְאֶרֶץ הָאוֹר

ברוסיה הרחוקה והקרה חי בחור ושמו שאול. שאול אהב מאד את התורה ורצה להגות בה עוד ועוד, אך בארץ רוסיה אסור היה ליהודים לקיים את המצוות. "איך יכול יהודי לחיות בלי ללמוד תורה? אני רוצה לעסוק בתורה בבקר, בצהריים ואפלו בלילה," חשב שאול.

"אמשיך ללמוד עם חברי," הבטיח לעצמו.

באחד הימים נשמעה נקישה בדלת ביתו של שאול. בפתח עמדו שני חבריו הטובים, דוד ואברהם.

"בואו, הכנסו," הוא הזמין אותם בשמחה.

"ראיתי ברחוב שוטרים. הם מחפשים יהודים שלומדים תורה," אמר דוד כשהוא מתנשף. "אסור שיראו אותנו לומדים!"

"נכנס וננעל היטב את הדלת," אמר אברהם בלחש. "נסגר גם את החלונות והתריסים." "כל-כך קשה ליהודים לקיים מצוות כאן, ברוסיה," נאנח שאול. "איך נוכל להמשיך ללמוד כך? האם תמיד נצטרך להסתתר?" שאל דוד.

"אולי... אולי נעבר מרוסיה לארץ ישראל?" הציע שאול. "שם תמיד נוכל ללמוד תורה."

"הגוים לא מרשים לעזוב את רוסיה וגם הדרך לארץ ישראל ארכה ומסכנת," אמר אברהם. "אני חושב שכדאי להתייעץ עם הרב שלנו."

יָשְׁבוּ הַחֲבֵרִים עִם הָרֹב שְׁלָהֶם, הָרֹב קִלְמָנָס הַחֶכֶם, וְסָפְרוּ לוֹ עַל תְּכֻנֵּיתָם.
הָרֹב הָאֲזִין לָהֶם בְּהִתְרַגְּשׁוֹת וְעִין בְּסַפְרָיו. לְמִרוֹת הַסִּכָּנָה הַגְּדוֹלָה, הוּא עוֹרֵד
אוֹתָם לְבָרוּחַ מְרוֹסִיָּה וְלַעֲלוֹת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל. שָׁם יוּכְלוּ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה לְלֹא חֲשָׁשׁ.
"קִבְּלֵנוּ אֶת בְּרִכַּת הָרֹב. הַלֵּילָה נֵצֵא לְדֶרֶךְ," הִחְלִיטוּ הַחֲבֵרִים.

"אֲנִי אָבִיא אִתִּי סֵפֶר תּוֹרָה. נִשְׁמַר עָלָיו הַיָּטֵב בַּדֶּרֶךְ וְכִשְׁנֹגְיַע לְאַרְץ הַקֹּדֶשׁ נִקְרָא בּוֹ
בְּבֵית כְּנֹסֶת," אָמַר שָׂאוּל בְּהִתְלַהֲבוֹת.

בְּשַׁעַת לַיְלָה מְאַחֲרֵת נִפְגְּשׁוּ הַחֲבֵרִים הַנִּרְגָּשִׁים בַּיַּעַר. רוּחַ קָרָה נִשְׁבָּה וְהַעִיפָה
לְעֵבְרָם פְּתוּתֵי שַׁלְג. הַשַּׁלְג שִׁירַד, כִּסָּה אֶת הַכֹּל בַּלְבָּן: אֶת הָעֵצִים, אֶת הַבָּתִּים וְאֶת
הָאֲדָמָה. שָׂאוּל הִבִּיט בַּחֲבֵרָיו הָעֲטוּפִים בַּמַּעִילִים.

"הַמַּעִילִים הַשְּׁחוּרִים שְׁלָנוּ בּוֹלְטִים מְאֹד בַּשַּׁלְג הַלְבָּן. הַשּׁוֹטְרִים יוּכְלוּ לְהַבְחִין בּוֹנוֹ."
אָמַר לָהֶם שָׂאוּל.

"יֵשׁ לִי רַעִיוֹן! הִבֵּאתִי סְדִינִים לְבָנִים. בּוֹאוּ נִתְעַטֵּף בָּהֶם," הִצִּיעַ אַבְרָהָם.
"כֵּן! כֵּן! כֵּן! לֹא יִצְלִיחוּ לְרְאוֹת אוֹתָנוּ!" הִסְכִּימוּ הַחֲבֵרִים.

“נצא לדרך”, אמר שאול וחבק את ספר התורה הגדול בידי. החברים נשקו את הספר ברעדה. הם התפללו לה שבוכות התורה ה' יגן ויציל אותם מכל רע. בשקט-בשקט הלכו החברים בעקבותיו של שאול. הלילה היה חשוף ואפל, ורק אור הירח האיר את דרכם. שעות רבות הם צעדו בין עצי האלון והאשור שגדלו ביער.

“לאן נלך?” שאלו החברים את שאול כשהם הגיעו לקצה היער.

“נחצה את הנהר”, לחש להם. “שם השוטרים לא יוכלו להגיע אלינו.”

“איך נחצה את הנהר? המים כל-כך קרים!” דאגו החברים.

“אל דאגה!” הרגיע אותם שאול. “מי הנהר קפאו. הם הפכו לקרח. אנחנו נלך עליו בזהירות, וה' יהא בעזרנו.”

קשה וארכה הייתה הדרך, אך החברים הצליחו לברוח מרוסיה. ימים רבים עברו עד אשר הם עלו על ספינה והפליגו בה בים הגדול. כשהגיעו לארץ ישראל, למדו החברים תורה יומם וליל ונעשו תלמידי חכמים.

